12. Maliarenko, V.T. (2002). Pro sotsialnu zumovlenist i spravedlyvist pokarannia [On social conditionality and justice of punishment]. *Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 3 (31), 15–24 [in Ukrainian].
13. Nazarenko, D.O. (2013). *Kryminolohichniy analiz ta protydiia fonovym dlia zlochynnosti yavyshcham: monohrafiia* [Criminological analysis and counteraction to background phenomena for crime: monograph]. Kharkiv : Dysa-plus [in Ukrainian].
14. Oberemko, Yu.O. (2016). Sotsialno-psykholohichni chynnyky umysnykh vbyvstv, shcho vchyniautsia z koryslyvykh motyviv [Socio-psychological factors of premeditated murders committed for selfish motives]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific list of Kherson State University*, 1, Vol. 4, 26–30 [in Ukrainian].
15. Rybalskaia, V.Ia. (1994). *Problemy borby s prestupnostiu nesovershenoletnikh: ucheb. posob.* [Problems of combating juvenile delinquency: tutorial]. Irkutsk : Izd-vo Irkutskogo un-ta [in Russian].
16. Sirenko, O. (2004). Sotsialni aspekty zlochynnosti nepovnoletnikh [Social aspects of juvenile delinquency]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, economy and law*, 1, 92–95 [in Ukrainian].
17. Chufarovskii, Iu.V. (1998). *Iuridicheskaia psikhologiya: ucheb. dlia vyssh. ucheb. zaved.* [Legal psychology: textbook for higher education institutions]. Moscow : Novyi iurist [in Russian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.3.51>

ZASADY KWALIFIKACJI DZIAŁAŃ NA PODSTAWIE ART. 392 KODEKSU KARNEGO UKRAINY JAKO WYKROCZENIA KARNEGO POPEŁNIONEGO W INSTYTUCJACH KARNO-WYKONAWCZYCH TYPU ZAMKNIĘTEGO NA UKRAINIE

Yan Streliuk

*kandydat nauk prawnych,
student Katedry Działalności Prawnej i Antykorupcyjnej
Międzyregionalnej Akademii Zarządzania Personalem (Kijów, Ukraina)
ORCID ID: 0000-0002-4209-2017
e-mail: IanStreliuk@ukr.net*

Adnotacja. Celem artykułu jest podkreślenie indywidualnych kwestii kwalifikacji wykroczeń karnych popełnianych w instytucjach karno-wykonawczych typu zamkniętego na Ukrainie. Osiągnięcie tego celu przewiduje analizę prac naukowych naukowców zagranicznych i krajowych na temat wspomnianej problematyki. Artykuł ustala podstawowe zasady kwalifikacji działań zgodnie z art. 392 Kodeksu Karnego Ukrainy jako wykroczenia karnego, popełnianego w instytucjach karno-wykonawczych typu zamkniętego. Przeanalizowano stanowiska krajowych i zagranicznych naukowców nauk kryminalistycznych pod kątem wspomnianego problemu. Wyodrębniono poszczególne kwestie kwalifikacji czynności dezorganizujących pracę instytucji karnych, w szczególności: ze względu na cel popełnienia wykroczenia karnego; przedmiot wykroczenia; podmiot popełnienia; warunki izolacji. Należy zauważyć, że pod pojęciem poważnych konsekwencji w ramach wykroczeń karnych należy rozumieć spowodowanie poważnych obrażeń ciała, w szczególności takich, które spowodowały śmierć ofiary, wyrządzenie dużych szkód materialnych, znaczne pogorszenie stosunków międzypaństwowych lub międzynarodowych, poważne naruszenie działalności instytucji, organizacji i przedsiębiorstw i tym podobne.

Słowa kluczowe: osoba, skazany, pracownik, instytucja karno-wykonawcza, wykroczenie, dezorganizacja.

RULES FOR QUALIFYING ACTIONS UNDER ART. 392 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE AS A CRIMINAL OFFENSE, COMMITTED IN CRIMINAL-EXECUTIVE INSTITUTIONS IN UKRAINE

Ian Streliuk

*Candidate of Law,
Candidate of the Department of Law Enforcement and Anti-Corruption activities
Interregional Academy of Personnel Management (Kyiv, Ukraine)
ORCID ID: 0000-0002-4209-2017
e-mail: IanStreliuk@ukr.net*

Abstract. The purpose of the article is to highlight some issues of qualification of criminal offenses committed in closed penitentiary institutions in Ukraine. Achieving this goal involves the analysis of scientific works of foreign and domestic scientists on this issue. The article establishes the basic rules of qualification of actions under Art. 392 of the Criminal code of Ukraine as the criminal offense which is committed in penitentiary institutions of the closed type. The positions of domestic

and foreign scientists of criminal law on this problem are analyzed. Some issues of qualification of actions that disrupt the work of penitentiary institutions, *in particular: for the purpose of committing* a criminal offense; object of encroachment; the subject of the offense; isolation conditions. It is emphasized that the notion of grave consequences in criminal offenses should be understood as causing serious bodily injuries, including those that caused the death of the victim, great material damage, significant aggravation of interstate or interethnic relations, serious violations of institutions, organizations and enterprises.

Key words: person, convicted, employee, criminal-executive institution, offences, *disorganization*.

ПРАВИЛА КВАЛІФІКАЦІЇ ДІЙ ЗА СТ. 392 КК УКРАЇНИ ЯК КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ВЧИНЯЄТЬСЯ У КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧИХ УСТАНОВАХ ЗАКРИТОГО ТИПУ В УКРАЇНІ

Ян Стрелюк

кандидат юридичних наук,

здобувач кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності

Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-4209-2017

e-mail: IanStreliuk@ukr.net

Анотація. Метою статті є виокремлення окремих питань кваліфікації кримінальних правопорушень, що вчиняються в кримінально-виконавчих установах закритого типу в Україні. Досягнення зазначеної мети передбачає аналіз наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених з вказаної проблематики. У статті встановлені базові *правила кваліфікації дій за ст. 392 Кримінального кодексу України як кримінального правопорушення, що вчиняється у кримінально-виконавчих установах закритого типу*. Проаналізовано позиції вітчизняних і зарубіжних вчених кримінально-правової науки на вказану проблему. Виокремлено окремі питання кваліфікації дій, що дезорганізують роботу установ виконання покарань, зокрема: за *метою вчинення кримінального правопорушення*; об'єктом посягання; суб'єктом вчинення; умовами ізоляції. Наголошено, що під поняттям тяжких наслідки у складі кримінальних правопорушень слід розуміти заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, зокрема таких, що спричинили смерть потерпілого, настання великої матеріальної шкоди, суттєве загострення міждержавних чи міжнародних стосунків, серйозне порушення діяльності установ, організацій і підприємств тощо.

Ключові слова: особа, засуджений, працівник, кримінально-виконавча установа, правопорушення, дезорганізація.

Постановка проблеми. Реалізація кримінальної відповідальності за правопорушення передбачає діяльність низки правоохоронних та судових органів. Початком цієї діяльності є залучення особи як підозрюваного, а логічним закінченням – момент повного припинення взаємовідносин таких органів з особою, яка вчинила кримінальне правопорушення у кримінально-виконавчих установах закритого типу в Україні (далі – КВУЗТ).

З точки зору змісту, кримінальна відповідальність – це реалізація певних суспільних відносин, що регулюються правовими нормами трьох галузей права: кримінального, кримінально-процесуального та кримінально-виконавчого права, тобто кримінальну відповідальність утворює реалізація кримінальних, кримінально-процесуальних та кримінально-виконавчих правовідносин.

Сутність кримінальної відповідальності полягає в негативній оцінці вчиненого засудженим кримінального правопорушення у КВУЗТ з боку держави та її органів. Отже, кримінальна відповідальність не може існувати поза кримінально-правових відносин, більше того, вона – наслідок їхнього виникнення. З огляду на це, особа, яка вчиняє у КВУЗТ нове *кримінальне правопорушення обов'язково має бути притягнута до кримінальної відповідальності*.

Метою статті є виокремлення окремих питань кваліфікації кримінальних правопорушень, що вчиняються в кримінально-виконавчих установах закритого типу в Україні. Досягнення зазначеної мети передбачає аналіз наукових праць зарубіжних та вітчизняних вчених з вказаної проблематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню спеціальних питань кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, що вчиняються в кримінально-виконавчих установах закритого типу в Україні, виступають наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, які представляють різні галузі наукового знання, як-от: Л.В. Багрія-Шахматова, В.С. Батиргарєєвої, А.І. Богатирьова, І.Г. Богатирьова, О.І. Богатирьової, В.В. Василевича, В.О. Глушкова, Б.М. Головкина, В.К. Гришука, Т.А. Денисової, О.М. Джужі, А.І. Долгової, О.О. Дудорова, А.П. Закалюка, О.Г. Кальмана, О.Г. Колба, І.М. Копотуна, В.М. Кудрявцева, О.Г. Михайлика, С.С. Мірошніченка, Ю.В. Орла, М.С. Пузирьова, А.Х. Степанюка, В.М. Трубникова, О.О. Шкути та інших дослідників.

Виклад основного матеріалу. Вивчаючи спеціальні питання відповідальності за кримінальні правопорушення, що вчиняються в КВУЗТ в Україні ми підтримуємо позицію вітчизняного вченого С. М. Школи, що змістом кримінально-правових правовідносин є стосунки їх суб'єктів стосовно прав та обов'язків, що визначаються нормами кримінального права. Та чи інша форма реалізації суб'єктивних прав та юридичних обов'язків суб'єктів кримінально-правових відносин є водночас їх припиненням і реалізацією кримінальної відповідальності (*Школа, 2012: 152*).

Варто також зазначити, що за останні роки спеціальні питання кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, що вчиняються в КВУЗТ, на жаль, не були достатньо висвітлені в кримінально-правовій літературі, хоча самі склади цих кримінальних правопорушень проаналізовані вітчизняними вченими доволі глибоко.

Серед проблемних питань кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, що вчиняються в КВУЗТ, ми виділяємо їх кваліфікацію як засіб забезпечення законності охорони прав та інтересів осіб, які відбувають кримінальні покарання в КВУЗТ і можуть стати потерпілими (жертвою) від протиправних дій інших засуджених або персоналу КВУЗТ.

Проблема кваліфікації кримінальних правопорушень, що вчиняються в КВУЗТ, є однією з найважливіших серед тих, що постають перед органами досудового розслідування і судом. У нашому дослідженні хотілося б зупинитися на деяких особливостях, пов'язаних з кваліфікацією кримінальних правопорушень, що вчиняються у КВУЗТ.

Так, вивчення судової практики дозволило виявити деякі питання кваліфікаційного характеру. Загальним критерієм, що дозволяє відмежувати всі види кримінальних правопорушень, що вчиняються у КВУЗТ, від кримінальних правопорушень проти особистості, виступає насильство, обумовлене особистими взаєминами винного з потерпілим, що виключає відповідальність, наприклад, за ст. 392 КК України. Тобто особисті неприємні стосунки між засудженими не можуть розглядатися як помста засудженому за його вибір стати на шлях виправлення і не підкорюватися правилам кримінальної субкультури. У цих випадках дії винних треба кваліфікувати за іншими статтями КК України.

У цьому контексті для правильної кваліфікації насильницьких дій у КВУЗТ через необхідність встановлення причин їх вчинення ми лише частково підтримуємо позицію зарубіжного вченого А.Ю. Макарова, що удари, побої й інші насильницькі дії, що заподіюють тільки фізичного болю і не створюють будь-яких істотних змін у нормальному функціонуванні людського організму в цілому або його органів, не можуть відноситись до тілесних ушкоджень (Макаров, 1995: 21).

Водночас не можемо погодитися із думкою іншого зарубіжного вченого С.В. Назарова, що у випадку якщо після нанесення ударів у потерпілого виявляються ушкодження (садна, синці, невеликі рани тощо), що не тягнуть за собою тимчасової втрати працездатності або незначної стійкої втрати загальної працездатності, то вони не розцінюються як шкода здоров'ю і не підпадають під ознаки складу злочину, передбаченого ст. 392 КК України (Назаров, 2000: 193).

Ми вважаємо, оскільки досліджуване нами кримінальне правопорушення розглядається через призму формальності його складу, тому наслідки від насильницьких дій визначають лише розмір обраного покарання, але не є обов'язковою ознакою складу злочину, передбаченого ст. 392 КК України, адже вчинюване насильство відбувається саме з метою примусити їх відмовитись від сумлінного ставлення до праці, додержання правил режиму, а також вчинення таких же дій із помсти за виконання громадських обов'язків по зміцненню дисципліни і порядку у виправно-трудовай установі. Тероризуванням слід вважати також глумління і знущання над засудженими з метою їх залякування і перешкоджання виконанню покарання.

Заразом будь-яке насильство відносно працівника КУВЗТ має кваліфікуватися виключно за ст. 392 КК України. Зокрема, це підтверджує вироком Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області. Згідно якого винний, відбуваючи покарання у виді позбавлення волі в державній установі «Вознесенська виправна колонія (№ 72)», 23 квітня 2018 року умисно вчинив напад на представника адміністрації установи, який під час обшуку кімнати для приймання їжі відділення соціального-психологічної служби № 3, виявив під столом схованку мобільних телефонів у кількості 8 штук та вилучив їх. Однак, засуджений з метою припинення законної службової діяльності представника адміністрації установи, перешкоджання виконанню своїх службових обов'язків та повернення вилучених мобільних телефонів, здійснив напад, схопивши працівника ззаду за шию, охопив своєю лівою рукою, а правою рукою схопив за передпліччя правої руки та повалив останнього на землю, чим дезорганізував роботу виправної установи (Вирок Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області, 2020).

Щодо інших кримінальних правопорушень, що поєднані з незаконним позбавленням особи волі, умисним завданням побоїв, застосуванням мордувань, катувань (передбачених ч. 1 і 2 ст. 127 КК України), заподіянням легких та середньої тяжкості тілесних ушкоджень, охоплюються ознаками ст. 391, 392, 393 КК України і додаткової кваліфікації не потребують. Заподіяння ж тяжких тілесних ушкоджень чи смерті засудженого вимагає самостійної кваліфікації.

На це, до речі, звертає увагу Пленум Верховного Суду України, який в постанові № 2 від 26 березня 1993 р. вказується (п. 8), що напад на адміністрацію або тероризування засуджених, які стали на шлях виправлення, поєднані з умисним вбивством, належить кваліфікувати за сукупністю злочинів, передбачених ст. 115 КК України та ст. 392 КК України (Про судову практику в справах про злочини, пов'язані з порушеннями режиму відбування покарання в місцях позбавлення волі, 1993).

Водночас В. А. Владимиров і А. П. Романов стверджують, що поняття нападу включає в себе будь-яке насильство, зокрема і вбивство. Тому вони вважають, що вбивство представника адміністрації виправної установи повністю охоплюється ознаками цього складу злочину і не вимагає додаткової кваліфікації за умисне вбивство. Вбивство засудженого також повністю охоплюється ознаками дій, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (Владимиров, Романов, 1964: 145).

Однак з такою позицією поіменних вчених ми не погоджуємося, оскільки безумовно вбивство працівника КВУЗТ як співробітника правоохоронного органу є набагато більш суспільно небезпечнішим, зокрема саме законодавець відзначив їх різницю, визначивши кримінальне правопорушення, передбачене ст. 392 КК України, тяжким злочином, а посягання на життя працівника правоохоронного органу (ст. 348 КК України) – особливо тяжким. А тому у разі вбивства працівника КВУЗТ, ми переконанні у правильній кваліфікації за сукупністю цих статей.

Через це, для нас незрозумілою є думка Г. Чернишова, що при розгляді справ цієї категорії підстав для застосування інституту сукупності немає. Диспозицією охоплюються всі конкретні дії винних, зокрема і самостійні склади злочинів, але спрямовані, в кінцевому рахунку, на дезорганізацію роботи виправної установи (Чернышов, 1962: 23). У літературі ж зазвичай вказується, що в залежності від потерпілого застосуванню підлягають ст. 115 або ст. 348 КК України. В цілому, як нам видається, це більш точна рекомендація.

До речі, вітчизняна вчена О.І. Плужнік, спираючись на Постанову Пленуму «Про судову практику в справах про злочини, пов'язані з порушеннями режиму відбuvання покарання в місцях позбавлення волі», сукупність злочинів за ч. 2 ст. 115 КК України можлива лише при умисному позбавленні життя не працівника правоохоронного органу, а когось іншого із персоналу виправної установи. У разі умисного вбивства працівника правоохоронного органу такі дії слід кваліфікувати за ст. 348 КК України (Плужник, 1962: 57).

Однак, ми не поділяємо дану позицію вченої, оскільки дослідниця не наводить додаткові аргументи щодо належності до персоналу КВУЗТ осіб, які не мають спеціальні звання, але за функціональними обов'язками виконують певні функції, (наприклад, бухгалтер установи або лікар). Ми переконані в тому, що якщо особа, яка працює в КВУЗТ її діяльність не пов'язана з охороною громадського порядку або забезпеченням громадської безпеки в установі, то дії винного підпадають під ознаки ст. 115 КК України (за наявності інших обов'язкових ознак), якщо ж вбивство мало на меті перешкоджання законної діяльності зазначених осіб з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки у закладах виконання покарань (наприклад, при запобіганні або припиненні протиправних посягань), то їх слід кваліфікувати за ст. 348 КК України.

Водночас потребує розгляду питання насильства, вчиненого у КВУЗТ, відносно члена громадської чи самодіяльної організації і допомагає персоналу забезпечити правопорядок в КВУЗТ. За нашим дослідженням саме ці особи найчастіше стають потерпілими (жертвами) кримінальних правопорушень у КВУЗТ.

У разі заподіяння таким особам в КВУЗТ тяжких тілесних ушкоджень, такі дії мають кваліфікуватися за сукупністю ст. 392 КК України та ч. 3, 4 ст. 345 КК або ст. 121 КК у залежності від особи потерпілого. Отож, цілком зрозуміло, що тут йдеться лише про сукупності вчинення пенітенціарних кримінальних правопорушень і насильницьких кримінальних правопорушень оскільки вони посягають на життя й здоров'я людини.

Варто також зазначити, що не всі кримінальні правопорушення, що вчиняються в КВУЗТ не потребують додаткової кваліфікації. Так у разі захоплення заручників і відсутності тяжких наслідків, то такі дії мають кваліфікуватися за ч. 2 ст. 147, однак у разі заподіяння вказаної шкоди, такі дії мають кваліфікуватися разом зі ст. 392 КК України. Так, під поняттям тяжких наслідків у складі кримінальних правопорушень слід розуміти заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, зокрема таких, що спричинили смерть потерпілого, настання великої матеріальної шкоди, суттєве загострення міждержавних чи міжнаціональних стосунків, серйозне порушення діяльності установ, організацій і підприємств тощо.

Умисне вбивство потерпілого за обтяжуючих обставин кваліфікується за сукупністю кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 147 і ч. 2 ст. 115 КК України (Тацій та ін., 2013: 146). Наприклад, захоплення працівника КВУЗТ як заручника спрямоване на протидію режиму відбuvання покарання входить до дій, що дезорганізують роботу установи виконання покарань (ст. 392 КК України). Однак основний об'єкт посягання при захопленні заручником працівника правоохоронного органу інший, що зумовлено місцем ст. 349 в КК України. Отже, напад на представника адміністрації, який є працівником правоохоронного органу, поєднаний із захопленням його як заручника, належить кваліфікувати за ст. 392 та ст. 349 КК України.

У складі кримінальних правопорушень передбачених ст. 392 КК України, разом із насильством щодо визначеного кола потерпілих, наявна і погроза застосування такого насильства, яка володіє особливістю, що викликає побоювання її реалізації. Хоча, як показало проведене дослідження, достеменно встановити, що саме була за погроза вкрай складно, але для складу кримінального правопорушення, що вчиняється в КВУЗТ, наявність такої ознаки як побоювання є важливою, оскільки особа може заявити адміністрації КВУЗТ про можливість застосування до нього насильства.

З цього приводу вітчизняний вчений В.В. Шаблистий зазначає, що віднесення до числа реальної тільки погрози, що сприймається потерпілим як здійснення, не дозволяє дати об'єктивну оцінку самого злочинного діяння. Не можна брати за підставу кримінальної відповідальності дій як погрозливих тільки суб'єктивну реакцію її адресата, що знаходиться у сфері почуттів. Адже, висловлюючи погрозу і переслідуючи мету залякати потерпілого, особа усвідомлює як фактичні, так і юридичні ознаки своєї дії, в тому числі і наявність у потерпілого підстав побоюватися здійснення погрози (Шаблистий, 2009: 285). Тому, на нашу думку, видається справедливим судження про те, що у випадках, коли засуджений не здатний сприйняти погрозу

або не сприймає її в силу інших причин, діяння необхідно кваліфікувати за ст. 392 КК України. Важливим моментом, який повинен враховуватись при правильній кваліфікації кримінальних правопорушень, що вчиняються в КВУЗТ – це мета вчинення кримінального правопорушення.

Також незрозумілим є питання кваліфікації кримінальної відповідальності відносно осіб, які мають право без спеціального дозволу в будь-який час безперешкодно відвідувати КВУЗТ для здійснення контролю та проведення перевірок. Такими згідно зі ст. 24 КВК України є Президент України, Прем'єр-міністр України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Міністр юстиції України, Міністр внутрішніх справ України або спеціально уповноважені ними представники; голова, заступники голови та члени Комісії при Президенті України у питаннях помилування; члени Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню; голови місцевих державних адміністрацій, на території яких вони розташовані, або спеціально уповноважені ними представники (не більше п'яти осіб на відповідну територію); народні депутати України, їх помічники-консультанти; Генеральний прокурор України, а також уповноважені ним прокурори і прокурори, які здійснюють на відповідній території нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян; голова, заступник голови та члени спостережної комісії, які здійснюють організацію громадського контролю за дотриманням прав і законних інтересів засуджених під час виконання кримінальних покарань; сільський, селищний, міський голова або спеціально уповноважені ними представники – на території відповідної місцевої ради; члени громадських рад при центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, та його територіальних підрозділах – на відповідній території (Кримінально-виконавчий кодекс України, 2003).

Оскільки основним об'єктом пенітенціарних кримінальних правопорушень є нормальна діяльність установ щодо виконання покарань і виправлення засуджених, то відповідно і потерпілими в результаті пенітенціарних кримінальних правопорушень можуть бути тільки засуджені або персонал. А тому ми вважаємо, що у випадку застосування з боку засуджених до зазначених вище осіб насильства, дії засуджених мають кваліфікуватися не як пенітенціарне кримінальне правопорушення, а на загальних підставах відносно спеціального потерпілого. Наприклад, за ст. 112 КК України як посягання на життя громадського діяча.

Висновки. Результати проведеного нами дослідження правил кваліфікації дій, за ст. 392 КК України як кримінального правопорушення, що вчиняється у КВУЗТ, показало, що засуджені, які вчиняють такі кримінальні правопорушення не бажають ставати на шлях виправлення, вони підтримують кримінальні традиції і звичаї, а тому отримання нового покарання для них атрибут їхнього життя. Вказане відмежовує досліджене кримінальне правопорушення від суміжних кримінальних правопорушень, що вчиняються у КВУЗТ. Також нами пропонується посилити відповідальності осіб, засуджених за вчинення засудженим нового кримінального правопорушення в КВУЗТ, що повинно відбитися не тільки на строках призначеного покарання, але й на виді режиму та місця, де воно буде виконуватися.

Список використаних джерел:

1. Вирок Вознесенського міськрайонного суду Миколаївської області від 29 липня 2020 р. № 473/1785/18. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47426725>
2. Владимиров В.А. О квалификации действий, дезорганизующих работу исправительно-трудовых учреждений / В.А. Владимиров, А.П. Романов // Советское государство и право. – 1964. – № 7. – С. 144–149.
3. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. / за заг. ред. В.Я. Тація, В.П. Пшонки, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. – 5-те вид., допов. – Харків: Право, 2013. – 1040 с.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text>
5. Макаров А.Ю. Уголовно-правовая борьба с умышленными менее тяжкими телесными повреждениями: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Макаров Андрей Юрьевич. – Москва: Академия МВД РФ, 1995. – 172 с.
6. Назаров С.В. Уголовно-правовая ответственность за дезорганизацию деятельности учреждений, обеспечивающих изоляцию от общества: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Назаров Сергей Владимирович. – Москва: Академия управления МВД РФ, 2000. – 263 с.
7. Плужнік О.І. Кримінальна відповідальність за порушення режиму відбuvання покарання у виправних установах та тримання під вартою: дис. канд. юрид. наук : 12.00.08 / Плужнік Олена Іванівна. – Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. – 201 с.
8. Про судову практику в справах про злочини, пов'язані з порушеннями режиму відбuvання покарання в місцях позбавлення волі : постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 березня 1993 р. № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-93#Text>
9. Чернышов Г. Из практики рассмотрения дел о дезорганизации работы исправительно-трудовых учреждений / Г. Чернышов // Советская юстиция. – 1962. – № 10. – С. 21–27.
10. Шаблистий В.В. Поняття погрози у кримінальному праві та законодавстві України: історія та сучасний стан / В.В. Шаблистий // Університетські наукові записки. – 2009. – № 1. – С. 283–286.
11. Школа С.М. Кримінальна відповідальність: загальна характеристика та форми реалізації / С.М. Школа // Право і суспільство. – 2012. – № 6. – С. 149–153.

References:

1. *Vyrok Voznesenskoho miskraionnoho sud Mykolaivskoi oblasti vid 29 lypnia 2020 r. № 473/1785/18* [The sentence of Voznesensky city district court of the Nikolaev area from July 29, 2020 № 473/1785/18]. reyestr.court.gov.ua Retrieved from <http://reyestr.court.gov.ua/Review/47426725> [in Ukrainian].
2. Vladimirov, V.A. & Romanov, A.P. (1964). O kvalifikatsii deistvii, dezorganizuiushchikh rabotu ispravitelno-trudovykh uchrezhdenii [On the qualification of actions that disrupt the work of correctional labor institutions]. Sovetskoe gosudarstvo i pravo – Soviet state and law, 7, 144–149 [in Russian].
3. Tatsiy, V.Ia., Pshonka, V.P., Borysov, V.I., & Tiutuhin, V.I. (Eds.). (2013). Kryminalnyi kodeks Ukrainy. Naukovo-praktychnyi komentar [Criminal Code of Ukraine. Scientific and practical commentary] (Vols. 1–2). (5th ed., rev.). Kharkiv : Pravo [in Ukrainian].
4. Kryminalno-vykonavchy kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 11.07.2003 r. № 1129-IV [Criminal Enforcement Code of Ukraine: Law of Ukraine of July 11, 2003 № 1129-IV]. rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> [in Ukrainian].
5. Makarov, A.Iu. (1995). Ugolovno-pravovaia borba s umyshlennymi menee tiazhkimi telesnymi povrezhdeniiami [Criminal Law Fight against Intentional Less Grievous Bodily Injury]. Candidate's thesis. Moscow: The Ministry of Internal Affairs of the Russian Federation [in Russian].
6. Nazarov, S.V. (2000). Ugolovno-pravovaia otvetstvennost za dezorganizatsiiu deiatelnosti uchrezhdenii, obespechivaiushchikh izoliatsiiu ot obshchestva [Criminal liability for disrupting the activities of institutions providing isolation from society]. Candidate's thesis. Moscow: The Ministry of Internal Affairs of the Russian Federation [in Russian].
7. Pluzhnik, O.I. (2003). Kryminalna vidpovidalnist za porushennia rezhymu vidbuvannia pokarannia u vypravnykh ustanovakh ta trymannia pid vartoiu [Criminal liability for violation of the regime of serving a sentence in correctional institutions and detention]: Candidate's thesis. Kyiv: National Academy of Internal Affairs of Ukraine [in Ukrainian].
8. Pro sudovu praktyku v spravakh pro zlochyny, poviazani z porushenniamy rezhymu vidbuvannia pokarannia v mistsiakh pozbavleniia voli: postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 26 bereznia 1993 r. № 2 [On judicial practice in cases of crimes related to violations of the regime of serving a sentence in places of imprisonment: Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine of March 26, 1993 № 2]. rada.gov.ua Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-93#Text> [in Ukrainian].
9. Chernyshov, G. (1962) Iz praktiki rassmotreniia del o dezorganizatsii raboty ispravitelno-trudovykh uchrezhdenii [From the practice of considering cases of disorganization of the work of correctional labor institutions]. Sovetskaiia iustitsiia – Soviet justice, 10, 21–27 [in Russian].
10. Shablusty, V.V. (2009). Poniattia pohrozy u kryminalnomu pravi ta zakonodavstvi Ukrainy: istoriia ta suchasnyi stan [The concept of threat in the criminal law and legislation of Ukraine: history and current state]. Universytetski naukovy zapysky – University scientific notes, 1, 283–286 [in Ukrainian].
11. Shkola, S.M. (2012). Kryminalna vidpovidalnist: zahalna kharakterystyka ta formy realizatsii [Criminal liability: general characteristics and forms of implementation]. Pravo i suspilstvo – Law and society, 6, 149–153. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.3.52>

NIEKTÓRE TEORETYCZNE I PRAKTYCZNE PROBLEMY REGULACJI PRAWNEJ ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO OSÓB SAMOZATRUDNIONYCH

Yuliia Tarakan

*aspirantka Katedry Prawa Pracy i Prawa Ubezpieczeń Społecznych
Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Tarasa Szewczenki (Kijów, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0001-8184-1425

e-mail: TarakanYuliia@ukr.net

Adnotacja. W artykule przeprowadzono teoretyczne badanie regulacji prawnej pracy osób samozatrudnionych. Autor przeprowadził badanie, które dowodzi, że osoby samozatrudnione nie są podmiotami prawa pracy, ale podlegają zakresowi jego działania, w szczególności w zakresie gwarancji realizacji prawa pracy. Przedstawiono luki prawne, przeanalizowano praktyki sądowe i przedstawiono zalecenia dotyczące poprawy regulacji prawnych i usunięcia luk. Stwierdzono, że status prawny osoby samozatrudnionej należy określić jako ustanowiony zgodnie z obowiązującymi regulacjami normatywnymi specyfiki identyfikacji prawnej osoby samozatrudnionej w systemie prawa i stosunków prawnych, opartych na szczególnym porządku jego personalizacji w systemie przedstawionym, nabycie cech podmiotu prawa i stosunków prawnych, a także na cechach stanu prawnego ww. osoby we wspomnianym systemie, który pojawia się dzięki zestawowi jej praw i obowiązków, gwarancji ich przestrzegania i wykonywania, odpowiedzialności oraz innych składników strukturalnych, które w dynamice ujawniają specyfikę funkcjonowania osoby samozatrudnionej jako podmiotu prawa i stosunków prawnych, jej wzajemne relacje z innymi podmiotami prawa, miejsce w relacjach z państwem.